

პროფესორი ზურაბ ლიპარტია 70 წლისაა

ღვანოსილ მეცნიერს ზურაბ შალვას ძე ლიპარტიას 70 წელი შეუსრულდა. ისტორიისთვის 70 წელი ერთი წამიც არაა, ადამიანის ბიოგრაფიისთვის კი ჭარმაგობის პერიოდია, სიბრძნითა და გამოცდილებით დახუნძული. ნიჭიერებამ და თავდაუზოგავმა შრომამ მას სამეცნიერო ტიტულები და ნოდებები უზვად არგუნა, 70 წლის იუბილეს ხელდამშვენებული ხვდება: ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, აფხაზეთის მეცნიერებათა ეროვნული და საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიების ნამდვილი წევრი (აკადემიკოსი), საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციის საპატიო წევრი, საქართველოს აუდიტორთა, ბუღალტერთა და ფინანსურ მენეჯერთა ფედერაციის წევრი, ღირსების ორდენის კავალერი.

ზურაბ ლიპარტია დაიბადა 1947 წლის 5 აგვისტოს სოფელ რუხში (ზუგდიდის რ.); ზურმუხტოვანი სამეგრელოს სანახებში გაატარა ბავშვობა. ნიჭიერმა ყმაწვილმა 1964 წელს წარმატებით დაამთავრა საშუალო სკოლა და სწავლა დიდი-ჯიხაიშის (სამტრედიის რ.) ნიკო ნიკოლაძის სახელობის სასოფლო-სამეურნეო საცდელ ტექნიკუმში გააგრძელა; 1966 წელს მას ბუღალტერ-მგებმავის კვალიფიკაცია მიენიჭა და წარჩინების დიპლომით ხელდამშვენებული შეუდგა შრომით საქმიანობას. მოგვიანებით, უმაღლესი განათლების მისაღებად სწავლას მონყურებული ახალგაზრდა ქ. ლენინგრადში – „ჩრდილოეთის დედა-ქალაქში“ (ამჟამად ქ. სანკტ-პეტერბურგი) გაემგზავრა, სადაც 1972 წელს წარმატებით დაამთავრა სატყეო-ტექნიკური აკადემია და ინჟინერ-ეკონომისტის კვალიფიკაცია მიენიჭა. 1972-73 წლებში იგი ქ. ლენინგრადის საკავშირო ცელულოზა-ქაღალდის მრეწველობის სამეცნიერო-საწარმოო ინსტიტუტის მართვის ლაბორატორიის უფროსი ინჟინრის თანამდებობაზე მუშაობს; ამავე დროიდანა ხდება ეკონომიკის სამეცნიერო ხარისხის მაძიებელიც.

ზურაბ ლიპარტიას 1973-1987 წლებში საპასუხისმგებლო საქმე დააკისრეს: _ დაინიშნა საქართველოში მთავარი „ენგურჰესმშენის“ სამრეწველო საწარმოთა გაერთიანების გენერალური დირექტორის მოადგილედ ეკონომიკურ დარგში. შრომისმოყვარე პროფესიონალმა თავდადებული და უნაკლო მუშაობით დაიმსახურა სამთავრობო ჯილდოები, მის წარმატებულ საქმიანობაზე წერდნენ მაშინდელ პრესაში (შ. კაპანაძის წიგნი - „ძლეული მთები“, თბ., 1978).

ზურაბ ლიპარტია თავისი მაღალი კვალიფიკაციისა და საუკეთესო ეკონომისტის გამოცდილებით სასურველი კადრია ყველა უმაღლესი სასაწავ-ლებლისთვის; 1987 წლის სექტემბრის თვიდან დღემდე აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახ. უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის (1989), ამჟამად სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სამეცნიერო-პედაგოგიურ მოღვაწეობას წარმატებით აგრძელებს, სადაც განვლო არცთუ ია-ვარდით მოფენილი გზა მეცნიერი მუშაკიდან სრუ-

ლი პროფესორის აკადემიურ თანამდებობამდე; იგი ქ. სოხუმში ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის ფუნქციონირების პერიოდში, 1989-1993 წლებში ეკონომიკის ფაკულტეტის დეკანის პირველ მოადგილედ გვევლინება.

1992-1993 წლებში მშობლიურ აფხაზეთში, რუსეთ-საქართველოს ომის დროს, სოხუმის უნივერსიტეტის კოლეგა-მეგობრებთან ერთად, ზურაბ ლიპარტია მთელი ძალისხმევით მონაწილეობდა ქ. სოხუმის დაცვაში; თუმცა, სავალალოდ, განვი-თარებული მოვლენების გამო, ქართველი მოსახლეობის დიდი ნაწილი, იძულებული გახდა, რომ აფხაზეთიდან წამოსულიყო. ზურაბ ლიპარტიას, ოჯახთან ერთად, ბოლომდე არ დაუკარგავს იმედიანი შემართება და სოხუმში არ დაუტოვებია. თავის მეუღლესთან, ქალბატონ გალინასთან (ქ. სოხუმის მე-15 საშუალო სკოლის პედაგოგი) და ვაჟიშვილ ლევანთან (იმჟამად, სოხუმის უნივერსიტეტის მე-3 კურსის სტუდენტი) ერთად მრავალდღიანი ტყვეობიდან თავის დაღწევა და ოკუპირებული ტერიტორიიდან გამოსვლა მეგობრებისა და ისევ აფხაზი მეზობლების დახმარებით მოახერხა.

ძლიერ ადამიანებს ვერანაირი განსაცდელი ერთხელ აღებული სწორი გეზიდან ვერ გადააცდენს. ზურაბ ლიპარტიამ უძძიმეს წლებში უერთგულად მეცნიერებას: _ საკანდიდატო დისერტაცია 1993 წელსვე დაიცვა ქ. სანკტ-პეტერბურგის ეკონომიკისა და ფინანსების სახელმწიფო უნივერსიტეტში თემაზე: „საქართველოს აგროსამრეწველო სექტორში იჯარული ურთიერთობების სრულყოფის ძირითადი მიმართულებები“. საქართველოს აგროსამრეწველო

კომპლექსის თანამედროვე მდგომარეობის ანალიზი, მსოფლიოს განვითარებული ქვეყნების გამოცდილები-სა და მენარმეობის განვითარების ორგანიზაციულ-ეკონომიკური მექანიზმის ფორმირების ინტერპრეტაციები, აგროსამრეწველო ფირმის (სანარმოს) მართვის ეროვნული მოდელის შექმნის, მისი სტრატეგიული დაგეგმვისა და განვითარების პროგნოზირების ორიგინალური მეთოდოლოგიის ასპექტები აისახა მის სადოქტორო დისერტაციაში თემაზე: „აგროსამრეწველო კომპლექსის სანარმოთა საქმიანობის სტრატეგიული დაგეგმვა“, რომელიც წარმატებით დაიცვა ქ.სანკტ-პეტერბურგის ეკონომიკისა და ფინანსების სახელმწიფო უნივერსიტეტის სპეციალიზირებულ სადოქტორო დისერტაციების საბჭოზე 1999 წლის ოქტომბერში. რუსეთის უმაღლესი საატესტაციო კომისიის 2000 წლის 21 მაისის გადაწყვეტილებით, ბატონ ზურაბ ლიპარტიას ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხი მიენიჭა.

ნიჭიერ მეცნიერს სამშობლოშიც შესაბამისი პატივი მიაგეს და ბატონი ზურაბი 2000 წლის დეკემბრიდან ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის ეკონომიკის ფაკულტეტის „ბუღალტრული აღრიცხვა, ანალიზი და კონტროლის“ კათედრის პროფესორად აირჩიეს; იგი 2002-2004 წლებში ამავე ფაკულტეტის მეთოდურ საბჭოს ხელმძღვანელობდა; 2005-2006 წლებში ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტზე „ბუღალტრული აღრიცხვის, კონტროლისა და აუდიტის“ საგანმანათლებლო პროგრამას (კათედრას) უძღვებოდა. 2009 წლიდან დღემდე არის სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის ფინანსებისა და საბანკო საქმის მიმართულების პროფესორი. ბატონი ზურაბი 2013 - 2015 წლებში ამავე ფაკულტეტის სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების კოორდინატორი იყო.

ზურაბ ლიპარტია სხვადასხვა დროს, აქტიურად ითავსებდა სამეცნიერო-პედაგოგიურ საქმიანობას საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში; 1998 წლიდან დღემდე სტუ-ს ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტზე მონვეული პროფესორის თანამდებობა აქვს, არის ბიზნესის ადმინისტრირების საგანმანათლებლო პროგრამის „საბუღალტრო აღრიცხვის მოდულის“ ხელმძღვანელი. ასევე 2000-2007 წლებში მას პროფესორის თანამდებობა ჰქონდა საქართველოს საბაჟო აკადემიაში. იგი 1997-2002 წლებში სოხუმის საერო მენეჯერების ინსტიტუტში (რექტორი პროფესორი გივი კილასონია) ეკონომიკის კათედრას ხელმძღვანელობდა და აფხაზეთიდან დევნილი არაერთი ახალგაზრდა აზიარა მენეჯერის პროფესიას.

ახლის განუყვეტელი ძიების სურვილით ანთებული მეცნიერი, სრული პროფესორი ზურაბ ლიპარტია 2007 წლის ოქტომბრიდან 2013 წლის ივლისამდე პარალელურად ახალციხის სახელმწიფო-სასწავლო უნივერსიტეტში (ამჟამად სსიპ - სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი) ბიზნესის ადმინისტრირების ფაკულტეტზე ხელმძღვანელობდა „აღრიცხვა, კონტროლისა და აუდიტის მენეჯმენტის“ სამაგისტრო და „საფინანსო, საბანკო და სადაზღვევო საქმის“

საბაკალავრო პროგრამებს. 2008-2010 წლებში იგი ახალციხის ინსტიტუტის პირველი აკადემიური საბჭოს წევრად აირჩიეს.

ბატონი ზურაბი, სამეცნიერო-პედაგოგიურ საქმიანობასთან ერთად, აქტიურ სამეწარმეო-ეკონომიკურ საქმიანობას ეწევა. მას 1997-2008 წლებში მოპოვებული აქვს „აუდიტისა“ და „პროფესიონალი ბუღალტრის“ - საერთაშორისო სერტიფიკატები; პრაქტიკულად მონაწილეობდა საქართველოს ბაფ-ის მიერ ორგანიზებულ პროფესი-ონალ ბუღალტერთა გადამზადებასა და სერტიფიცირებაში, ქვეყანაში ბუღალტრული აღრიცხვის რეფორმების განსახორციელებლად. მან სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარეში ასობით ფინანსისტი და ეკონომისტი, მათ შორის, მრავალი აფხაზეთიდან დევნილი პროფესიონალი აზიარა „ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტან-დარტებს“ (ბასს-ი).

აფხაზეთის ა/რ მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი ზურაბ ლიპარტია სამეცნიერო საქმიანობას რამდენიმე ძირითადი მიმართულებით ეწევა: იგი აანალიზებს საქართველოს რეგიონების თანამდროვე სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობას და მათი განვითარების სამომავლო გზებს (პრიორიტეტების) იკვლევს; ქმნის სასწავლო მეთოდურ-პრაგმატულ ლიტერატურას ეროვნული აღრიცხვა-ანგარიშიანობისა და აუდიტის (კონტროლის) სისტემის საერთაშორისო სტანდარტების ინტერპრეტაციებისა და მათი საქართველოს სამეურნეო-სამეწარმეო პრაქტიკული დამკვიდრებისათვის; მუშაობს კორპორაციის (სანარმოს) ფინანსური მენეჯმენტის სრულყოფის სტრატეგიული პრიორიტეტების ფორმირებაზე და შესაბამისი მეთოდურ-პრაქტიკული სახელმძღვანელოების გამოცემაზე.

ზურაბ ლიპარტია არის დოქტორის აკადემიური ხარისხის მიმნიჭებელი რამდენიმე სადისერტაციო საბჭოს წევრი; მისი მეცნიერული ხელმძღვანელობით მომზადდა 10 სადოქტორო დისერტაცია ეკონომიკისა და ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად და წარმატებით შედგა დაცვაც; მათ შორის აღსანიშნავია: სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ბიზნესის აკადემიური დოქტორები: ლავრენტი ჭუმბურიძე და ნანა მაისურაძე; საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში - 8 დოქტორი, აქედან: სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტისთვის ელისო ლანჩავა; ახალციხის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის მიზნობრივი პროგრამით ბიზნესის ადმინისტრირების აკადემიური დოქტორები: ნანა ჯღარკავა, მაია გელაშვილი და როინ თათეშვილი. ასევე, ბატონი ზურაბის რეცენზირებით შესრულდა 21 სადოქტორო დისერტაცია; მისი ხელმძღვანელობით სამაგისტრო პროგრამების ბიზნესის ადმინისტრირების სპეციალობების: ფინანსებისა და აღრიცხვა-აუდიტის მენეჯმენტის მიმართულებით მომზადდა 43 მაგისტრი (მათ შორის: სსუ-ში-18, სტუ-ში-12, ახალციხის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტში 13), რომლებიც შემდგომში საქართველოს სხვადასხვა საფინანსო-საკრედიტო და საკონტროლო სფეროებში დასაქმდნენ.

2002-2007 სასწავლო წლებში ზურაბ ლიპარტიას აფხაზეთის ა/რ მეცნიერთა აკადემიასთან არსებული შპს უმაღლესი სასწავლო-სამეცნიერო დანესებულების („აესა“-ს) დირექტორი იყო; ამ პერიოდში აესა-მ 100-მდე კვალიფიცირებული ეკონომისტი და იურისტი მოამზადა.

პროფესორ ზურაბ ლიპარტიას ოცდაათწლიანი სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა მუდამ გამოირჩეოდა ნაყოფიერებით; მეცნიერმა სხვადასხვა დროს 100-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომი გამოაქვეყნა მშობლიურ და რუსულ ენებზე, მათ შორის: 6 მონოგრაფია, 12 სახელმძღვანელო (7 თანაავტორობით); მათი დიდი ნაწილი ინტერნეტის ვებ გვერდზეა განთავსებული და სტუდენტ-ახალგაზრდობას მაღალი პროფესიული განათლებისა და პრაქტიკული ცოდნის უნარ-ჩვევების გამოუმუშავებაში შეუფასებელ სამსახურს უწევს. ამ ნაშრომების სახელწოდებების გაცნობაც კი შთაბეჭდავ ნარმოდგენას გვიქმნის ბატონი ზურაბის მოღვაწეობაზე, კერძოდ: „ფირმის ეკონომიკა და ბიზნეს-გეგმა“ (1995), „აუდიტის საფუძვლები“ (1997), „სტრატეგიული დაგეგმვა“ (1998), „სტატისტიკა“ 2 ნიგნად (2001, 2009 წწ.), „მიკროეკონომიკა“ (2004), „ეკონომიკური ანალიზი“ 2 ნიგნად (2003, 2007 წწ.), „ფინანსური მენეჯმენტი“ (2006), „კორპორაციული ფინანსების მართვა“ (2009), „საბუღალტრო საქმე“ ტ. 1 (2008, 2010, 2013), „მმართველობითი აღრიცხვა და შიდა კონტროლი“ (2011), „ფინანსური კონტროლი“ (2012), „კორპორაციული ფინანსები“ (2012, 2013 წწ.), „ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური აუდიტის ადმინისტრირება საქართველოში“ (2017) და სხვ.

პროფესორ ზურაბ ლიპარტიას სამეცნიერო რედაქტორობით გამოცემულია 20-ზე მეტი სახელმძღვანელო და სასწავლო-პრაქტიკული მასალა: კ. ლურწკაიას რედაქტორობით თარგმნილი პ. სამუელსონის „ეკონომიკა“ 4 ტომად (1998); თ. გოლეთიანის „საწარმოს ეკონომიკის პრაქტიკუმი“ (2002); გ. თოდუას „ბუღალტრული აღრიცხვის თეორია, ბასს-ით“ (2004); ბ. ბინაძის „კორპორაციული მენეჯ-მენტის საფუძვლები“ (2006); ნ. ძიმცვიშვილის „ფინანსური ანგარიშგება“ (2007); გ. ცაავას „რისკოლოგია“ (2006); თ. გელაშვილი, ც. ზარანდია „ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი“ (2007); თ. გელაშვილი, გ. ბუცხრიკიძე „მინის მარკეტინგი“ (2007); ტ. კიკვაძის „შესავალი მენეჯერულ ეკონომიკაში“ (2008); გ. ფოფხაძის „ფინანსური მენეჯმენტი“ (2010); ე. კაკულია „ფინანსები და საინვესტიციო პოლიტიკა“ (2010); თ. გელაშვილი, კ. ხუციშვილი „აუდიტის საფუძვლები“ (2010); რ. თათეშვილი „საგადა-სახადო საქმე“ (2011); ლ. ჭუმბურიძე „ბუღალტრული აღრიცხვისა და აუდიტის რეგულირება“ (2014); ლ. ელიავა „საქართველოს თანამედროვე ფინანსური გამოწვევები“ (2015); ნ. მაისურაძე „კორპორაციის სტრატეგიული მართვის სრულყოფის მექანიზმი საქართველოს სამთო მომპოვებელი კომპანიების „MGR“-ის მაგალითზე“ (2016); ცაავა, ა. სიჭინავა, ხანთაძე გ. „კორპორაციული ფინანსები“ (2017) და სხვა.

პროფესორი ზ. ლიპარტია არის მრავალი სახელმძღვანელოსა და სამეცნიერო ნაშრომის რეცენზენტი: ი. მესხია, დ. ჯალაღონია „ბუღალტრული აღრიცხვა ბასს-ით“ (2006); გ. ცაავა „საბანკო საქმე“ (2005); ე. ბა-

რათაშვილი „მენეჯმენტი და ადმინისტრირება“ (2007); ბ. ბინაძე „კორპორაციული მენეჯმენტის საფუძვლები“ (2009); ი. მესხია „საერთაშორისო ფინანსები“ (2012); დ. ჯალაღონია „ბუღალტრული აღრიცხვა საერთაშორისო სტანდარტებით.“ ნაწილი 1. (2011); ნ. ძიმცვიშვილი, გ. ბაქრაძე „მმართველობითი აღრიცხვა (ფინანსური ინფორმაცია მმართველების-თვის)“ 2012 და სხვა.

ზურაბ ლიპარტია რამდენიმე სარედაქციო კოლეგიის წევრია: სამეცნიერო შრომების კრებულის (აფხაზეთის ეროვნულ მეცნიერებათა და სსუ ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის საგამომცემლო-სარედაქციო საბჭოს წევრი); საერთაშორისო რეფერირებადი და რეცენზირებადი ჟურნალების: „ეკონომიკა“ (მთავარი რედაქტორი პროფესორი რევაზ შენგელია); „სოციალური ეკონომიკა-XXI საუკუნის პრობლემები“ (მთავარი რედაქტორი პროფესორი ვახტანგ დათაშვილი); „ბუღალტრული აღრიცხვა“ (მთავარი რედაქტორი ლავრენტი ჭუმბურიძე); „გადასახადები“ (მთავარი რედაქტორი პროფესორი დავით ჯალაღონია).

პროფესორი ზურაბ ლიპარტია არჩეულია საზოგადოებრივი აკადემიების „ფაზისის“ (პრეზიდენტი აკადემიკოსი ნუგზარ ნადარია) და საქართველოს მწერალთა, მეცნიერთა და საზოგადო მოღვაწეთა აკადემიის „ქალღეას“ (პრეზიდენტი პოეტ-აკადემიკოსი ვაჟა ეგრისელი) აკადემიკოსად და ვიცე-პრეზიდენტად. არის საზოგადოება „ზუგდიდელის“ წევრი და მშობლიური სოფელ რუხის (ზუგდიდის რაიონი) საპატიო მოქალაქე. ბატონი ზურაბი სათავადაზნაურო გვარის „ლიპარტია-ლიპარტიანის“ საზოგადოების პრეზიდენტია.

ზურაბ ლიპარტია იუბილარია! ბარაქიანია მისი შემოდგომა; მუხლჩაუხრელ შრომასა და შემოქმედებით ნვაში გაღებული 70 წელიწადი, თუმცა დასახული მიზნების მიღწევა ჯერაც მრავალგზის თეთრად გათენებულ ღამესა და შეუწონავ ღვწლს მოითხოვს. ამისთვის ამაგდარი მეცნიერი არ ზოგავს ნიჭსა და ენერჯიას.

ბატონი ზურაბი ბედნიერი ადამიანია: ჰყავს დიდებული მეუღლე, გამრჯე შვილები და მომავლის იმედს თვალმახარა შვილიშვილები უფროთანებენ. საკუთარ შრომასა და თავდადებას მამულიშვილურ ასპარეზზე, ეს მოკრძალებული ადამიანი, ქვეყნის აღმშენებლობაში შეტანილ მცირე წვლილს უწოდებს მხოლოდ.

ჟურნალი „**ბიზნესი და კანონმდებლობა**“ და **აუდიტორთა, ბუღალტერთა და ფინანსურ მენეჯერთა ფედერაციის გამგეობა** ვულოცავთ ბატონ ზურაბ ლიპარტიას - ადამიანს, მეცნიერს, სახელოვან პედაგოგს ღირსეულ იუბილეს, ვუსურვებთ შემდგომ წარმატებებს სამეცნიერო ასპარეზზე, გამარჯვებებს ქვეყნის გაერთიანებისთვის, ძლიერ სახელმწიფოდ ჩამოყალიბებისთვის ბრძოლაში, - ბრძოლაში, რომლის სანუკვარი შედეგი აფხაზეთში ღირსეულად დაბრუნებაა.

**საქართველოს ეკონომიკურ
მეცნიერებათა აკადემია,
ჟურნალ „ბიზნესი და
კანონმდებლობის“ რედაქციის,
აუდიტორთა, ბუღალტერთა და ფინანსურ
მენეჯერთა ფედერაციის გამგეობა.**